

14.Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.

15.Суходоля О.М. Ефективність використання енергоресурсів та реалізації енергозберігаючих заходів в Україні / О.М.Суходоля. – К.: ЧЕЗ, 2007. – 140 с.

16.Гітьєв В.В. Житлово-комунальні тарифи. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 272 с.

17.Гура Н.О. Система формування тарифів на житлового-комунальні послуги /Н. О. Гура // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 69-77.

18.Україна комунальна. – Інформаційне агентство. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jkg-portal.com.ua>.

Отримано 11.10.2012

УДК 332.142.4 : 005

Д.Г.МОЛОДЧЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Розглянуто теоретичні аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності будівельних організацій. Визначено необхідність створення господарського механізму інвестування масштабних техніко-технологічних змін.

Рассмотрены теоретические аспекты инновационно-инвестиционной деятельности строительных организаций. Определена необходимость создания хозяйственного механизма инвестирования масштабных технико-технологических изменений.

The deals with theoretical aspects of innovation and investment construction companies. The need for the creation of the economic mechanism of investing large technical and technological changes.

Ключові слова: інвестиції, інновації, будівельні організації, господарчий механізм, зміни.

Національні інтереси України вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження її науково-технологічного потенціалу, забезпечення ефективнішого його використання для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку. В Україні відсутній дійовий механізм інвестування масштабних технологічних змін. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади не мають достатніх коштів для інноваційної трансформації відповідних галузей. Тому, перспективним напрямом вирішення проблем у цієї сфері є перехід вітчизняного виробництва на інноваційний шлях розвитку [1].

Будівельна галузь України є найбільш постраждалою від світової фінансово-економічної кризи галузей національного господарства України. Від розвитку будівельних організацій залежить загальне соціально-економічне становище держави. Сьогоденний стан підприємств будівельного комплексу України потребує від держави системних дій щодо

інноваційно- інвестиційного забезпечення будівельних організацій та всебічної підтримки стратегії розвитку будівельних підприємств у сфері впровадження інновацій у будівництво та підвищення інвестиційної привабливості галузі.

Аналіз останніх досліджень доводить, що сьогодні проблеми інноваційно-інвестиційного забезпечення досліджують як вітчизняні, так і зарубіжні вчені-економісти [2-4, 6].

Так, Н.М.Чинкуляк та І.С.Вода вважають, що ринковий механізм господарювання визначає багато важливих питань щодо функціонування будівельних підприємств. Одним із них є визначення оптимальної стратегії будівельної організації в умовах невизначеності попиту та формування виробничої діяльності, яка має задовольнити ринкову потребу [2].

На думку В.Г. Федоренко, А.М. Тугая та ін. необхідна концентрація державних інвестицій на об'єктах, які забезпечують упровадження нових містобудівних принципів, архітектурно-будівельних систем, технологічних, об'ємно-планувальних і конструкторських рішень [3].

Проте, питання, пов'язані з теоретичними аспектами інноваційно-інвестиційного забезпечення будівельних організацій є недостатньо вивченими і обґрунтованими, що обумовлює необхідність їх подальшого вивчення.

Поява нових високотехнологічних галузей і секторів економіки на зміну старим галузям виступає одним з найважливіших економічних явищ, що впливають з функціонування інноваційно-інвестиційного механізму в економіці. Інновації задіють фактори інтенсифікації виробництва, створюють заділ для зростання ВВП країни, відводять країну від зарубіжної технологічної залежності, а також знижує залежність від сировинного експорту [4].

У сучасних умовах інноваційний тип розвитку галузей економіки України стає гострою необхідністю. Галузевий аспект у даному процесі розглядається як найважливіша складова переходу до інноваційного типу розвитку регіонів та всієї держави. У зв'язку з цим не тільки зростає роль інвестицій, але і трансформується їх спрямованість у створення інноваційних технологій, технічних засобів нового покоління, формування інтелектуальних трудових ресурсів, розвиток відповідної інноваційної інфраструктури. На регіональному та галузевому рівнях трансформація інвестиційного забезпечення інноваційної сфери покликана розвивати нові механізми формування інвестиційних джерел та їх реалізацію в пріоритетних напрямках. Все це вимагає розробки нових підходів, що сприяють розвитку конкурентоспроможної регіональної економіки на основі інноваційного розвитку.

Ці обставини зумовили необхідність виявлення специфіки інвестиційного забезпечення розвитку будівельних організацій у сучасних умовах, обґрунтування механізмів і трансформації напрямків фінансових вкладень в інноваційний розвиток будівельних підприємств для досягнення достатньої конкурентоспроможності будівельної продукції.

Метою статті є обґрунтування необхідності дослідження теоретичних аспектів інноваційно-інвестиційної діяльності будівельних організацій.

Аналіз наукової літератури дозволив нам зробити висновок про те, що багато авторів досліджують інноваційне інвестування як важливий наслідок активного формування конкурентних ринкових переваг, не приділяючи належної уваги вивченню теоретичних підходів до визначення сутнісних характеристик інноваційного інвестування як процесу тісно взаємозалежних кількісних і якісних перетворень, в результаті яких виникає новий стан економічної системи, змінюється її склад і структура.

Для конкретизації поставленого завдання в першу чергу необхідно уточнити важливе поняття «інновація». Під інновацією (англ. innovation - нововведення, новаторство) ми розуміємо «інвестицію в новацію» як результат практичного освоєння нового процесу, продукту чи послуги [5].

Термін «інвестиція» походить від латинського слова «invest», що означає «вкладати». Існують різні визначення даного поняття. Так в монографії «Інвестиції», підготовленої нобелівським лауреатом з економіки У. Шарпом разом з іншими американськими вченими, говориться, що в широкому розумінні «інвестувати» означає «розлучитися з грошима сьогодні з тим, щоб отримати їх велику суму в майбутньому» [6].

Виходячи з визначення «інновації», як процесу, можна стверджувати, що інноваційний процес у будівельних організаціях неможливо здійснювати без суб'єкту, який його ініціює, вкладаючи у цей процес свій капітал. Сам суб'єкт інноваційної діяльності, керуючи етапами інноваційного процесу, також здійснює у рамках цього управління різні інновації через інвестиції і стає, таким чином, суб'єктом інноваційно-інвестиційної діяльності (рисунок).

На нашу думку, інноваційно-інвестиційне забезпечення будівельних організацій – це сукупність різних видів ресурсів, у тому числі матеріально-виробничих, фінансових, інтелектуальних, науково-технічних та інших видів ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності.

Дослідження взаємозв'язків між інноваційною, інвестиційною та виробничо-господарською діяльністю будівельних підприємств є одним

з найважливіших етапів ефективного управління їх економічним розвитком.

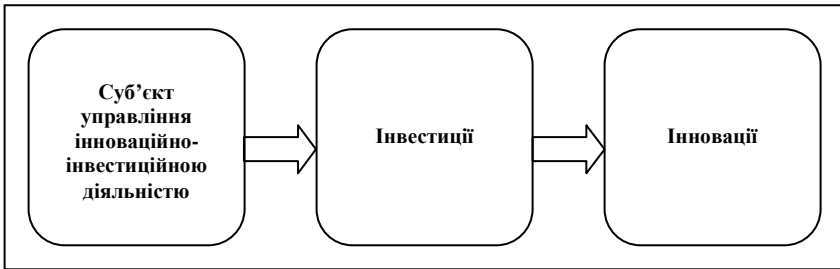

Схема управління інноваціями через інвестиції суб'єктом інноваційно-інвестиційної діяльності будівельної організації

Зміна умов господарювання, повільне формування системи механізмів державного управління галузями економіки, домінування старих схем прийняття рішень позначилися на ефективності виробництва підприємств будівельного комплексу, породили негативні тенденції, у тому числі різке зниження обсягів виробництва будівельної продукції, зростання заборгованості та спад інноваційної активності.

У зв'язку з цим загострюється питання створення господарчого механізму інвестиційного забезпечення інноваційних процесів, який би являв собою конкретну систему управління інвестиційним процесом і включав у себе наступні структурні елементи:

- організаційно-економічний механізм;
- фінансовий механізм;
- нормативно-правове забезпечення реалізації інвестиційних програм;
- методичне забезпечення реалізації інвестиційних програм;
- інформаційне забезпечення реалізації інвестиційних програм;
- форми та обсяги інвестування.

Система інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності будівельних організацій повинна являти собою форму реалізації інвестиційної стратегії. Можна виділити три види інвестиційної стратегії для організацій будівельного комплексу:

- стратегія інноваційного оновлення, що полягає в інвестуванні у створення нової продукції, технологій виробничого процесу, новітніх технологій управління;

- стратегія довгострокового росту капіталу, що полягає в інвестуванні у створення нового виду бізнесу з метою максимізації прибутку власників у майбутньому від приросту капіталу;
- стратегія збільшення інвестиційного потенціалу, що полягає в інвестуванні у різноманітні сфери та об'єкти відповідно до цілей програм соціально-економічного розвитку підприємств, при якому забезпечується гарантований рівень інвестиційного доходу.

З урахуванням вищевикладеного може бути запропоновано загальну схему інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності будівельної організації. Якщо здійснювати інвестування за рахунок певним чином структурованого капіталу у технічні, технологічні, виробничі, наукові, інформаційні, управлінські, маркетингові та інші інновації, то утримання забезпечення інноваційної діяльності будівельного підприємства на основі власного капіталу складається у створенні власником приватного фінансового і інтелектуального капіталу, умов для залучення додаткового приватного фінансового і інтелектуального капіталу з метою здійснення інвестицій у одиничні, групові та інші інновації різного масштабу у інтересах досягнення комплексних активних і пасивних змін інноваційної системи. Тоді формами інвестиційного забезпечення виступить певним чином організоване і кероване відповідним суб'єктом інвестиційне забезпечення кожного виду інновацій, узятє як окремо, так і у взаємозв'язку у рамках інноваційного процесу.

Таким чином, основним фактором, який стримує інноваційно-інвестиційну діяльність будівельних організацій є відсутність достатніх коштів фінансування. Це багато в чому обумовлено низькою зацікавленістю суб'єктів господарювання в інвестуванні капіталу в інновації. Ситуація значно ускладнюється відсутністю господарського механізму інвестування масштабних техніко-технологічних змін.

- 1.Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року N 916-XIV.
- 2.Чинкуляк Н.М., Вода І.С. Формування оптимальної стратегії будівельної організації в умовах невизначеності / Н.М. Чинкуляк, І.С.Вода // Економіка промисловості. – 2009. – № 5 (48). – С. 83-87.
- 3.Федоренко В.Г., Тугай А.М., Гойко А.Ф., Джабейло В.Б. Концепція стратегії розвитку будівельного комплексу України на період до 2015 року / В.Г. Федоренко, А.М. Тугай, А.Ф. Гойко, В.Б. Джабейло // Економіка та держава. – 2007. – № 1. – С. 3-21.
- 4.Зоз Р. А. Развитие институтов инновационного инвестирования в России. Дисс... канд. экон. наук. Санкт-Петербург, 2009. – 177 с.
- 5.Економічна енциклопедія. Т. 1–2. – К.: Академія, 2001. – 848 с.
- 6.Шарп У. Инвестиции / У. Шарп, Г. Александер, Д. Бейли – М.: ИНФРА, 1997. – 1024 с.

Отримано 19.09.2012